

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZEPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap-szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyílttér
sora 50 fillér.

A Khuen-Héderváry kormány lemondása.

A Khuen-Héderváry-kormány beadta lemondását.

A válság tehát, — nem az egyszerű kormányválság, hanem egy ennél sokkal komplikáltabb, mélyebben járó válság, — forma szerint is kitört.

Különböző okokból, mi a Khuen-Héderváry-kormányt, bár válságba jutott, nem temetjük. Nem sietjük el a sirfelfirátát, mert a jövőbe senki se láthat. Ha valaha volt magyar kormányválság, a mely érdekes és nem várt fordulatokban bővelkedő s a mely meglepetéseket tartogathat a tarsolyában: ez a mostani válság ilyen.

Am ha még nem temetjük is a kormányt, melabus gondolatok támadnak bennünk, vizsgálva az okokat, a melyek lemondásra kényszerítették.

Nem kívánunk elébe vágni a miniszterelnök bejelentő nyilatkozatának, a melyben az ő beszédeit mindenkor jellemző szűkszavúsággal, s az ő eljárását mindenkor jellemző lovagias diszkréciával, de egyszersmind becsületes nyíltsággal, fogja feltárni a lemondás közvetlen okát.

Annyit azonban, a bennünket lenyűgöző korlátok dacára hirdethetünk, hogy a lemondás állapotában levő Khuen-Héderváry-kormány ezt a sorsot meg nem érdemelte. Kilenc hónapig kikötve a véderőjavaslatok sziklájához, ellenzéki keselyűktől körülviijogva és tépdeseve: tragikus sors, hogy nem fejezhette be küzdelmét; hogy mikor már az eléje tornyosuló nehézségek kienetized részét legyőzte, akkor kellett megérnie, hogy a miért küzdött, a miért a lelkét kitette, — a véderőjavaslatok — zátonyra jutottak a folyónak azon pontján, a hol emberi számítás szerint veszedelem őket nem fenyegethette.

Különös játéka a véletlennek, hogy egy oly kormány, a mely az országot a politikai anarchia örvényéből kiszabadította; egymással meghasonlott párttöredékek helyébe egy tömör és megbízható többségi pártot hozott össze; pusztá létezésével, kivihető, józan programjával és kormányzati módszerével a korona és nemzet között a megzavart összhangot újra megteremtette; a demagóg jelszavaknak, a nagyszájú hazafiságnak szomorú korszakát megszüntette; a dualisztikus politikát régi erejébe és fényébe visszaállította; hogy az a kormány, a mely a hatvanhetet, ő felsége élete legmaradandóbb alkotását, ismét népszerűvé és kedvessé tette: nem alólról bukott meg, nem az ellenzék ádáz harca által, nem a parlamentben: sőt fent se, az alkotmá-

nyos élet legfelső csucsán, — hanem oly törekvéseknek esett áldozatul, a melyek a kormány megbuktatásával tulajdonképen a véderőjavaslatot magát kívánták eltenni láb alól.

Bizonyára szokatlan, ha egy kormány üdvös tevékenysége váratlanul oly javaslat védelmében béníttatik meg, a mely a nemzetre és a dinasztíára egyaránt fontos. Bizonyára csak a mi monarchiánk abnormális viszonyai teszik lehetővé, hogy oly kormányférfi bocsássa tárcáját a korona rendelkezésére, a ki ereje teljében van, a kit a többség életre-halálra követ, — a kivel szemközt csak egy maroknyi küzdő ellenzék áll a parlamentben, — aki a korona bizalmát nem veszítette el, s a kinek személyét még Ausztria összes pártjai is kell, hogy tiszteljék, mert a monarchia nagybatalmi állásának, a korona tekintélyének és jogainak, nemzete jól felfogott érdekeinek nem volt hivebb, buzgóbb, nagyobb sikerekre visszatekintő szolgája nála.

Akárhogy törjük rajta az eszünket, a kitört kormányválság oka csak félreértés lehet. Gyanu és bizalmatlanság akkor csírázott ki ellene, mikor arra a legkevesebb józan és elfogadható ok forgott fenn. — Az ellenzék egy részének megnyugtására szánt határozat akkor vált lapos offensionis-szé, mikor a korona jogait nemhogy elhomályosította volna, de még világosabbá tette, sőt gyarapította.

Csoda-e, ha ez okból, de még abból az okból is, mert e tisztán álló kérdésben az egész ország a lemondott kormány háta megett áll, — bármennyire szokatlan különben, biznunk kell, ha nem is valami politikai csodában, de a kerek visszafordulásában.

A nehéz helyzetben, a melynek a kitört kormányválság csak egyik lépése, súlyos felelősség vár a közélet minden számot tevő tényezőjére. De legnagyobb felelősség hárul a többség vállaira, mert neki meg kell állania meggyőződése mellett férfiasan és tántoríthatatlanul, de egyszersmind azzal a nyugodtsággal, higgadt okossággal, fegyelmezett mérséklettel, a melyek nélkül ily súlyos, kritikus időkben minden lépés inkább árt, mint használhat.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmasrend-tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménytelenség nélkül használhatók főleg csúszós bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Bolyongások a fogalmak között.

(Folytatás.)

Erre a kérdésre még a legegyszerűbb igényű ember sem feleli, mert nem is felelheti, hogy alkalmas. Majd egyszer alkalom adtán elmondjuk, hogy mi mindennünk hiányzik s azzal igazolni fogjuk állításainkat. Most csak a fönnt jelzett fogalom kerébe törését akarjuk illusztrálni.

Köztudomású dolog, hogy városunknak nincs pénze, hogy a maga erején csinálhatna valamit, de az is köztudomású, hogy más városok is így vannak és ezek mégis nap-nap után újabb és újabb intézményekkel telítik területüket és teszik kívánatosá a bennük való lakást, mert tudják, hogy egy város mindent nem csinálhat a maga pénzén, de megcsinálhatja a másén. Nálunk más a felfogás! A városi jóllétet úgy magyarázzák, hogy aki nem akar sárba járni, tartson kocsit; aki fürödni akar csináltasson fürdőszobát, aki gyermekét iskoláztatni akarja, az vigye Enyedre vagy Szászvárosra; aki magát is művelni akarja, az vásároljon könyveket, menjen Budapestre a színházba vagy muzeumokat látni, vagy zenei és más előadásokat hallgatni s ha egészséges, bizonyos intenzív szagoktól mentes utcákon és tereken akar sétálni, hát menjen máshová, mert itt nincs pénz s pótdóval nálunk nem szokás a gazdagok terhére lenni és tekintettel a választásokra, népszerűlenné válni.

Nálunk továbbá biztos, hogy a városnak nincs pénze, amellyel a város jóllétére valamely újabb intézményt lehetne behozni de . . . de . . . ha tisztviselők fizetését kell felemelni, no akkor bőven van, még ha a pótdótot kell is emelni.

Nálunk, ha nagy herce-hurca után egy jóra való intézkedést csinálnak, felteszem, öntözőgépet hoztatnak, melynek első feladata lenne, hogy vele a seprés alkalomával a felszálló és az agyonszeretett lakosság lakosát inficiáló port lekössék: ezt az intézkedést is tönkreteszik azzal, hogy az intézményt rosszul használják; a por ma is vigan hatol a lakásokba, a nap heve tönkretetheti a hűsölőni akaró lakosság szervezetét; de az öntöző kocsit ott áll szilárdan a helyén, azt nem lehet koptatni, mert a városnak sokba került s így sokáig kell tartson s ha aztán ezeknek az arcátlan civiseknek a száját nem lehet kiállani, akkor öntözzön ez a kocsit olyankor, amikor senkinek sincs haszna belőle.

Nálunk a nyári fürdőtelep olyan szükséges, mint a mindennapi falat kenyér, mert hiszen nem akarunk angol statisztikában a legkulturáltlanabb nemzetek közé tartozni. De hát úgy látszik, hogy ez a kulturáltlanság ideál itt e városon, mert véletlenül ez is a polgárok javát szolgálná és annak létesítését neveltséges okok miatt egyik, majd másik intézkedés megakadályozza.

A város lejtési méreteit fel kellene mérni, mert nagy érdekek fűződnek hozzá; az építkezéseknél ahhoz értő szakferfiúknak kellene kéznél tenni, hogy olyan rutul be ne csapjanak, mint ahogy már megtették, a városnak számos gazdasági érdeke követelné, hogy gazda-mérnöke legyen. A közgyűlések meg is szavazták ezt az állást s még sincs mérnek.

De hát melyik újság az, amely teret nyitna annak a sok kerébe törésnek, amit nálunk közös akarattal

Haas Fülöp és Fiai

Szőnyeg és butorszövet gyárosok -- Kolozsvár, Unió-u. 3 sz. Gyár: Sopron.

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet- és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

polgárok és hatóságok elkövetnek a város jóllétének fogalmával? Hát ha még visszatérnénk azokra is, melyeket valamikor alkalmas időkben a bölcs városatyák elkövettek! Lesz alkalmunk erre is!

Krónika.

Az ötlet.

(Koholmány.)

(Történik a „Gyulafehérvári Hírlap” világlap szerkesztőségében, angol bõrgarnitúra, a falon egy néhány eredeti karikatura, egy hatalmas, de üres papirkosár, a földön összetépett papírok és elszívott cigaretták végei. Szivarfüst és katzenjammerből össze-komplikált iroda büz. Személyek: két névtelen segéd-szerkesztő.)

Egyik: (Az asztalnál ül és kicsike zsebtükré, egy új pennahegy és piszkos körme segítségével mitesereket présel ki az arcából.) — Három — Jaj!

Másik: Mi az, hogy három?

Egyik: Az apikám, hogy csak három tudtam kinyomni, ha nyolcat nem sikerül kilakoltatnom, akkor ma nem lesz krocki.

Másik: Várjon talán nekem is lesz a homlokomon, felajánlom őket magának.

Egyik: Marha. Inkább nézzen ötlet után, érti, finom, társadalmi ötlet kell, discret, mindenki röhögjön, de senki se huzza fel érte az orrát.

Másik: Nincs apám semmi, száraz a fejem, mint egy pakk purzicsány. A beküldött krockit átjavítva politikai vezető cikkeknek tettem.

Egyik: De hát tud egy néhány szó viccet?? Szerencsétlen, gondolkozzék!

(Szünet.)

Másik: Megvan! Milyen színházat ismer? Van drámaiszínház, vígszínház...

Egyik: Ne piszkálja a színházat. Nos?

Másik: És kajszin-ház!

Egyik: Na hallja! Mást!

Másik: Igenis. Irunk egy fényes dialogot. Hahaha. Személyek lesznek a kocsiuton hagyott összekapart két sárkupac.

Egyik: Nem jó. Magának mindig ilyen olajjal szagtalanítandó ötletei vannak. Mást!

Másik: Beszéltesünk két színházi alakot. Ké. nézőt! Férj és feleség! Megvan! Mesés ötlet! — Oldalszéken ülnek egymással szemben, s az izgalmas előadás alatt állandóan a színpad felé fordítván fejüket, egyiknek jobbra, másiknak balra fordulva megmered a nyakat. S azóta nem tudnak csókolozni, csak ha háttal állnak egymásnak. A színpad legnagyobb slágere! Hahaha...

Egyik: (Hozzá vágja a papirkosarat.) Ronda! Éhtifusz! Mást!

Másik: Megirjuk, hogy a „Parasztbecsületre” Santussa egy 10 méter magas C-ét hozatott Milanoból, de az nem fért el a színpadon. Megirjuk, hogy a helybeli anyák a bekérdeli leányvásárt a saját lányaik részvételével szeretnék megtartani. Megirjuk, hogy az új „Bioscop” moziban a filmek nincsenek bioskopásnak kitéve. Megirjuk, hogy a drámai hősnő a „Judit”-ban olyan fiatal, hogy bátran lehetne báránnyitnak nevezni. Megirjuk, hogy a főszínesz Nü-Ná-d'or nőszülni készül...

Egyik: Csak vigyázz, hogy meg ne nádorroljon ezért a viccért magára. Maga ötlet epidémia. (Kirugja az ajtón.) Mást!!

Színházunkról.

(Különböző filmek.)

Határozottan jellemző dolog a színházjáró közönségre nézve egy cseppet sem hizelgő az, amit a csütörtöki színházi estén minden szellemi megerőltetés nélkül is tapasztalni lehetett. Annak a bizonyos Heyersmannak a Gyujtogatóját és a Parasztbecsületet adták a színház üres volt. A nagyközönség a társulat kevésbé énekes tagjaiból, tűzoltókból, jegyszédőkből s egy pár fanatikus zenészből tellett ki. Kit terhel most a felelősség? Kinek kell az etikából szekundát adni; a direktornak, ki első sorban tele kasszát akar látni s ezután már egy kissé jóllakott szokta kijelenteni hogy — l'art pour l'art — vagy talán a jó, a kedves közönségnek, ki absolute nem jelent ki semmit, hanem minden unatkozás nélkül a pénzéért minnél több szerelmet, eretizmust és zamatot malacságokat akar látni és hallani s az ilyen élvezetekben teljes családi létszámmal szeret részt venni, csak azt sajnálván csupán hogy olyan világos a nézőtér.

*

Most mikor a színpad tetején, a bakfis szívekben elfacsarító fájdalomokat okozóan, megjelent az a szomorú sor „még hat előadás”; most mintha a kritikusi penna is lágyabban fogna, s holmi melancholikus ellágyulások közepette a bársonyos kezű tavaszi szél, parfümös szűz lehelletével holmi könny cseppeket próbálna felszáritani, melyek kárörvendve csillogó mosollyal pottyannak a papírra. Igen! A színházi színpad habos tortáján már keresztül rágtuk, habzsoltuk magunkat, s most mikor elfogyott, minden zamatát, aromáját visszasírja kényes inyünk. Pedig hiába. Vége; s pár nap múlva Bataille s a többi méregkeverő bódító légköréből visszaszűrődünk a proletár filmek berregése közé, hol, s ez némelyeknek oly vigasztaló, a nézőtér tetemesen sötétebb.

*

Pardon „a Szerelem gyermeke” mégis telt házat csinált. Hajlandó vagyok ezt azonban nem Bataillenak tulajdonítani, mint inkább a címnek. Legalább a legszebb jelenetekbe beletolakodó beszélgetések és karzati röhejek ezt látszanak bizonyítani. Pedig az előadás a jobbakk közé tartozott, elért egy bizonyos nívaut, a melyről zavartalanul lehet élvezni a nagy francia paradox csemegéit. Margittay, kit mindjobban kezdünk becsülni és szeretni, remekül rajzolta meg Rantz államtitkár szerepét. Volt egy pár nagyszerűen megkomponált jelenet, kár hogy az ilyen harmonikus alakításokat produkáló talentumához nincsen megfelelő szerencséje, mely őt a világot jelentő deszkák egy arisztokratikusabb kategóriájába helyezné. Ugyan ezt mondhatjuk Lian személyesítőjéről Verő Ilonáról is. Ha némely erősebb jelenetében néha azt is éreztük, hogy nem bír magasabbra szárnyalni, ha féltettük is, hogy organiuma felmondja a szolgálatot, mégis a szerető női lélek hangulatának változatos skáláján diadalmasan emelkedett felül; megértő, tulzásoktól tartózkodó, intelligens Lianja elbájolt és magával ragadott stb. ...

*

A „Leányvásár” bár a körülményekhez képest egy pesti előadásnak csak halvány copijája lehetett „láblás” háznak rendkívül tetszett. Szigethy Irén a közönség kedvence pompás toilettekekben táncolt, énekelt, mókázott egész este. Fábrián Linka szépen énekelt, mellettük Szarvassi, Nádor, Ács, Németh buzgókodtak az est sikere érdekében.

A „Gyujtogatóban” Margittay dominált, a nevezetes hetes alakítást, a hét karaktert egyszerű, minden trivialitástól tartózkodó eszközökkel, bravurosan csinálta meg. A kik nem látták, csak sajnálhatják.

Az „Apa”, Fleser és Caillavet bizonyítan színerü gyártmánya, már gyengébben ment, nem pergett, döcögött, bár Bonynak, Margittaynak, Nádor-nak és Dezséri Emmának itt is voltak sikerült jelenetei stb. ...

*

A „Paraszt becsület” mint vállalkozás a várakozáson felül meglepett s egy felfedezéssel szolgált. Bártfay karmesternek midőn gratulálunk is neki egyben részvétünket is fejezzük ki. Ő tudja, hogy miért. A szereplők mind nagy igyekezettel próbálták, hogy egy némi tekintetben is élvezhető előadást nyújtsanak. És tényleg,

ugy a hogy, sikerült is. A „Cavalleria Rusticana” tényleg és valójában, minden ironia nélkül — ilyen forma.

A bőkezűen megkérceruzázott partitúra megmaradt nehézségein az erélyes karmesteri kéz minden kellemetlenebb zökkenés nélkül vitte át az együtteseket s egyéb finalettoakat. A szanaszét futó ritmusokat összefogta, a karral vele énekelt. a szólistának szöveget adott fel, intonációval szolgált, a kar mozgását rendezte, vezényelte, vigyázott a falcsul játszó primhegedüsrre s közben még a zenekart is dirigálta — ezt csinálta Bártfay, s ezt vidéken karmesteri működésnek nevezik, holott ez valamivel nagyobb, súlyosabb dolog egy „Mädchen für alles” idegölő munkája.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1912. március 10.

— **Eljegyzés.** Keszenbaum Sándor aradi főkönyvelő mult vasárnap, e hó 3-án eljegyezte Reinfeld Ellát, a köztisztet és közszeretnek örvendő Reinfeld Samu helyi polgártársunk bájos és művelt leányát.

— **A Széchenyi és Deák Ferenc utcák sártengerének lecsapolása.** A Széchenyi és Deák Ferenc utcák lakói ugylátszik még nincsenek örökös sárban uszásra ítélve, most amint illetékes helyről értesülünk, a kereskedelemügyi Miniszter a már évek óta vajudó kövezés ügyet végre dülőre juttatta, s a fentjelt utcáknak granitkockákkal való kikövezéséhez szükséges összeget kiutalta. A pénz már a helybeli adóhivatalhoz is megérkezett. Reméljük, hogy a nagyenyedi építészeti hivatal is éppen olyan jóindulattal fog viseltetni városunk iránt, mint a kereskedelemügyi Miniszter, s a miniszteri rendeletnek megfelelően még ez évben fogja a kövezést befejezni.

— **Utászok távozása.** E hó 5 én, kedden, reggel 1/28 órakor távozott el a várban állomásozó cs. és kir. utászszázalóalj ötödik százada, melyet miután a várnak ilyszerű jellege nemrégiben megvonatott, tisztjeivel együtt Pólába helyezték át. A katonaság és külön derék tisztjeinek távozását városunk közönsége felette sajnálja.

— **Egy katona szökési kísérlete és gyilkos merénylete.** Egy többszörösen büntetett 31. gyalogezredbeli katonarab Mihály Gergely oláhlegény a mielőbbi szabadulásra nagyon kétes reményei voltak, elég sikeresen betegséget színlelt, s ennek folytán a helyi cs. és kir. katonai fogházból a katonakórházba került át. Itt aztán február 28-án éjjel, midőn a többi beteg-társa már javában aludt, s minden esendes volt, felkérte Pracza Miklós szuronyos őrkatonát, hogy a félreeső helyre kísérje. Alighogy azonban a félreeső helyre értek, az elvetemült rab, hirtelen ugrással a szuronyos örrre vetette magát, s ezt egy, a köpenyege alá rejtett tűzifa hasákkal úgy fejbévágta, hogy az eszméletét veszítve, a földön elterülve s támadóját le nem fegyverezhette. Ámde a gyilkos merénylet ezzel nem érte be, hanem, még több ütést mért a vérében fetregő örrre, s midőn már az ört teljesen ártalmatlanná tette, a kórház kerítésén keresztül átugrott a szomszédos telekre, onnan pedig a Fogarasy Mihály utcára átjutva, s azon keresztül haladva a vár egyik sáncába dobta magát, hol sikerült elrejtőznie. A gyorsan mozgósított katonai őrszolgálat azonban a hosszas és fáradságos hajsza dacára is csak 29-én sikerült őt elfogni. s még jobban megvasalva a fogházba visszakisérni, hol most már külön cellába zárva kettőzött figyelemmel őrzik.

— **Az új ügyvédi rendtartás.** Fővárosi hirdadás közli egészen komolyan, hogy az igazságügyi miniszteriumból leirat ment minden kir. táblához, az új ügyvédi rendtartás március elején való életbelépése ügyében. Ha ez való, akkor az ügyvédjelölteket kellemtelen meglepetés éri. Akik a törvény életbeléptetésétől számított egy és fél éven belül ügyvédi vizsgát tesznek, azoknak nem kell még két évi gyakorlatot folytatni az önálló iroda megnyitásáig. A törvény életbeléptetésének dátuma azért fontos, mert innét számítódik az egy és fél év amely, idő alatt szigorlatokat és ügyvédi vizsgát kell tenni. Az ügyvédjelöltek azt hitték, hogy majd csak az ősszel lép életbe a törvény és még van elég idejük tanulásra. Akik pedig csak most teszik le doktorátust, azok nem élvezhetik az átmeneti idő kedvezményeit.

— **Házasság.** A gyulafehérvári anyakönyvi hivatal e héten a következő házasságot hirdeti: Muzsnai László Gyulafehérvár — Schusztter Erzsébet Teke.

Román levelezőt,

ki magyarul és németül is tud, keres lehetőleg mielőbbi belépésre elsőrangú budapesti gyári cég. Csak olyan teljesen perfekt egyének ajánlatai vétetnek figyelembe, kik hosszabb gyakorlattal bírnak és a gyorsírást is értik. Az állás nyugdíj-képességgel és szép előmenetellel van egybekötve. Ajánlatok referenciákkal „Perfekt” jellege alatt Budapest 56. sz. postahivatalhoz poste restante kéretnek.

Wéber és Árva

„SZÖLŐ”-SZÁLLODA
MEDGYESEN Főtér 18. szám.

24 egészen újonnan berendezett szobával a tulajdonosok személyes és gondos vezetése mellett. Szobák 1.60 K.-tól 3.— K.-ig. — Kapcsolatban étterem és kávéház. — Nyári szezonban kellemes és árnyékos kerti helyiség. — Kitűnő konyha!! — Tiszta borok!!

— **Az oltáregylet bőjti estélye.** A gyulafehérvári központi oltáregylet ma vasárnap este 6 órakor bőjti estélyt tart a főgimnázium tornacsarnokában. Az estély előreláthatólag fényesen fog sikerülni, mert az ünnepi beszédet Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök fogja tartani, az énekszámokat pedig a nálunk is előnyösen ismert P. Felicián fogja vezetni.

— **A munkaadó kötelezettsége** a szolgálati bizonyítvány kiadása iránt. A közigazgatási bíróság egy ügyből kifolyólag kimondotta, hogy a munkaadó köteles alkalmazottjának a fennálló szerződési viszony megszüntéről az igazságnak megfelelő külön bizonyítványt adni, melyben azonban az erkölcsi magaviseletre vonatkozó megjegyzések csakis a segéd egyenes kívánságára vehetők fel.

— **Malbis Arumim estély rendező bizottságának köszönete.** Az e hó 4-én tartott Malbis Arumim estély alkalmából a következők fizettek felül: Dr. Meisels Lázár 10 K. Dr. Téri Ödön, Deutsch Adolf, Mendel Manó, Schermann Kálmán 5 K. Veiss József, Izsák D., Müller Lajos, Better Miksa és Schlesinger Hermann 3 K. Weinstein Simon, Salamon Szabin, Vértess Miklós, Ritter Sándor, Wolf Dezső és Fischer Vilmos 2 K. Nussbann Lajos, Kun Henrik, Abraham Hermann, Schwartz Mór, Mendel Márton, Friedmann Mór, Dr. Wolf Ignác, Jonas Rezső, Abraham N., Halász Albert, Bródy Imre, N. N. és X. Y. 1:50 fill. Hirsch Farkas, Plésa Gusztáv, Stern Adolf, Hirsch J. Náthán, Brambier Samu, Simon Jakab, Simon Samu, Rémitz Mór, Nussbann Mór X. Y. 1 K. Kohn Adolf 3:50 fill. Márton N. 2:50 fill. A felülfizetőknek ez uton köszönetét nyilváníttja a rendezőbizottság.

— **Az erdélyi részek** kereskedelmi életében a maga nemében számottevő faktorként szerepel ma már az erdélyi Kereskedelmi és automobil forgalmi R. T., amely Kolozsváron pompás automobil üzletével a Deák Ferenc utcában a fővárosi gyári mintára berendezett automobil javító műhelyével impozánsan járul hozzá Kolozsvár ipari és kereskedelmi színvonalának emeléséhez. A részvénytársaság elnöki székén koltói Gróf Teleki Lászlóval, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár elnökével hatalmas arányokban fejlődik. Céljaul tüzte ki az erdélyi részekben az automobilizáltsika fejlesztését s e végből nemcsak eladásokkol foglalkozik, hanem a szükséghez és körülményekhez képes autobusz járatok fellállítását is tervbe vette. Amint értesülünk a részvénytársaság igazgatója nagyajtai D. Csiki Ferenc a Gyulafehérvár és Szászváros között létesítendő autobusz járat végett f. hó 11-én hétfőn automobilon Gyulafehérvárra érkezik. Az érdeklődőknek a Hungária szállóban áll rendelkezésére. A világ legkitünőbbnek elismert gyarai közül a Mercedes, Benz, Berlelt, angol Daimler kocsikat árusítja többek között a részvénytársaság, melyekről töle szakszerű felvilágosítás és árajánlat nyerhető.

— **Jó reklám!** Minden hirdető olvassa el a Leopold Gyula hirdető vállalat Budapest, Erzsébet-körut 41. most megjelent 1912. évi hírlap és naptár katalógusát, mely igazán tanulságos és hasznos tartalmu. A legeredményesebb reklám Leopold Gyula nagy apparátussal és modern irányban dolgozó irodája révén eszközölhető, mit fényesen bizonyít a sok negyhirdető elismerése, melyeket katalógusában közöl. Leleményes és individuális tevékenységgel, sok éven át gyűjtött tapasztalatok és tanulságok célszerű felhasználásával, a tudásnak és intelligenciának érvényesítésével, gyors, szorgalmas és lelkiismeretes munkával sikerült Leopold Gyulának elérni azt, hogy a legnagyobb bel- és külföldi cégek nála összpontosítják hirdetéseiket.

— **Csak Mautner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek, még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **A gyermektáplálás** nagy problémája a megoldáshoz közel jutott. Ha ugyanis elválasztás idejétől kezdve „Phosphatine Fallières” gyermektápszerrel tápláljuk a gyermeket, sohasem kell gyomor zavartól tartani. A legelőkelőbb gyermekorvosok tapasztalata szerint a Phosphatine Fallières-nél nincs jobb és értékesebb tápszer, mert kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

— **A „Vasárnapi Ujság”** március 10-iki száma nagy feltűnést keltő képsorozatot közöl a március

4-iki választójogi tüntetéséről, Nagy Vilmos festményeinek kiállításáról, az orosz ballet budapesti szerepléséről (Szini Gyula cikkével), a khinai forradalomról, Molnár Ferenc új kinema-szkecséséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Krudy Gyula novellája, Farkas Imre verse, Jansen Börge regénye, Alexander Bernát nekrológja, arcképe és egyik, a Vasárnapi Ujság számára készített rajza, aktuális arcképek s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem utca 4. szám). [Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **A hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, bútort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Kinich Tivadar gyógyszerzetében és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerzetében Bártfán.

*Csak azoknak a
cigarettaizóknak
a kik egészségükre való tekintetből
nem sajnálnak naponta 1-2 fillért
többet kiadni:*

Clubspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
Adoboz (100) hüvely 70 "

*Orvosi tanácsra a hüvelyek
és laposkák bronz- és színnyomás
valamint szíradék: ügynevezett
Ambrós-nélkül vannak, de minden
szíradékban és hüvelyben benne
van színnyomással a végegy
és a gyáras aláírása „Modiano”*

Főraktár: **Fuchs Nándor** dohánynagyfőzsdéjében
GYULAFEHÉRVÁRT.

**A legegészségesebb
kávéital
20 év óta**

**Kathreiner
Kneipp
malátakávéja.**

**Valódi
kávé-pótlék!**

**Kathreiner
szerencsét hoz a hátra.**

Fog-Krém

KALODONT
Szájvíz

Nyílttér.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A magyarigeni (Erdély-hegyalja) Takarékpénztár folyó évben megtartott évi rendes közgyűlésén az intézet alapszabályain alapuló, valamint törvényben gyökerező jogomnál fogva szót kértem azon állapotok megvilágítására, melyek mellett a részvényesek tőkéje veszélyben forog és az amugy is csekély befektetések nem gyümölcsöznek kellőleg. Ennek okait, mint az intézet adminisztrációjának alapos ismerője a megtartott közgyűlésen szándékoztam előadni, de a mint említém, kétségtelen jogom félremagyarázásával, a hozzászólás megtagadott. Kényszerítve érzem magam a nyilvánosság elé vinni azt, amit a maga idejében és szűkebb körben akartam elmondani csak azért, hogy a mai nehéz pénzügyi viszonyok és nagyméretű versengés mellett egy magyar pénzügyintézetnek nevét, részvényeseinek érdekét megóvjam. Jelenleg bővebben nem terjeszkedem ki az intézet beléletére, azt egy egységesebb munkába foglalva össze, később fogom átadni a nyilvánosságnak. Csúpn csak azon eseteket akarom felemlíteni, a melyek a maguk sajátosság és az intézet ügykezelését nagyon jellemző voltánál fogva igen élénk betekintést engednek egy oly lanya és legprimitívebb lelkiismeretességet nélkülöző ügymenetbe, ami azt hiszem a maga nemében páratlanul áll. A legnagyobb baj az, — stalan az összezt is erre lehet visszavezetni — hogy az intézetnek nincsenek rendes tisztviselői. Legalább olyan tisztviselői nincsenek, a minőket az alapszabályok irnak elő, a kiknek feltétlen felelőssége a kizárólag csakis saját hatáskörhöz tartozó ügyek keretén belül megállapítható lenne. Állítom igazolására két érdekes esetet hozok fel. Az intézet pénztárnoka egy alkalommal a napi bevételek és kiadások alapján a mérleg összeállításánál 180 korona hiányt állapít meg. Sok utánjárás után lehetett csak a hiány okát is megállapítani. Kitűnt ugyanis, hogy egy ügyfél 180 korona befizetést teljesített Csuka Domokos főszolgabíró ur, intézeti igazgató kezéhez, de a pénztárnok által láttamozott nyugtára. E tétel mint bevétel keresztül is vezetett a pénztári naplón, a mérleg összeállításánál azonban mégis hiányt kellett megállapítani s csak azért, mert a pénztáros teendőjét, mint kizárólagosan hatásköréhez tartozót, nem maga végezte. A hiányt a pénztárnok terítette meg. Egy vidéki pénzügyintézet több váltó kíséretében 12 korona 60 fillér csatolását jelzi levelében. A levelet nem az arra hivatott tisztviselő, hanem ugyancsak Csuka Domokos főszolgabíró ur bontotta fel egyedül. Tizenhárom nap mulva állapítják meg csúpn, hogy az intézet a jelzett 12 korona 60 fillért állítólag nem küldötte be. Kérdést intéztek ezért az illető ntézethez, honnan egyebek között a következő válasz érkezett: „A folyó hó 1-én kelt levelünkhöz csatolt váltó mellett ugy tudjuk, sőt állíthatjuk, hogy a 12 korona 60 fillér csatolva volt.” Kijelenti tovább e levél, hogy amennyiben a kérdéses összeg be nem érkezett, a felelősség az expedáló Intézetet terhel, ha levelét nem egy ember bontotta fel, a hiányt ketten constatálták és erről nyomban értesítés, adtak volna. Minthogy azonban az üzleti szabályoktól eltérőleg a felszólamlás csak 13 nap mulva történt meg, ez elkéssetten jött, tehát a saját intézetünknél állapítandó meg illetve tisztázandó, hogy a levelet ki bontotta fel, mert a hiányt föltétlenül akkor kellett megállapítani.

Távol áll tőlem, hogy a főszolgabíró urat meggyanúsítsam, jóhiszemű tévedésekről lehet itt szó csúpn, de meg akarom világítani azt, hogy rendes és kizárólagos hatáskörrel nem bíró tisztviselők mellett az intézet személyzete mit szenvedhet hirnevében és anyagi érdekeiben. Most még csak kicsiny tételekről és kétségtelen tévedésekről van szó, de tessék kérem e tévedést nagyobb tételekkel összekapcsolni s akkor úgy vélem, magyarázatát adtam ez esetek felsorolásának. S ezen nem is lehet csodálkozni, amikor a járási számvevő, egy köztisztviselő tölt be intézetünknél egy olyan magánhivatalt, melynek ügymenete ép oly terhes és felelősségteljes, mint saját hivatásának betöltése. Ezt különben a törvény nem is engedi meg, de végrehajtó közegei, amint látom, igen.

Egy részvényes.

Szám 7841/910. bftó.

Ő Felsége a Király nevében!

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint büntető bíróság a L. Oelberg Ottó kir. táb. bíró elnöklété alatt, Présia Romulus kir. tszki bíró, Buzás Iván kir. tszki al-bíró, valamint Debreceny József kir. tszki jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádtanácsnak 1910. évi 5381. sz. a. kelt vádhatározatában Muntján

Színházi bon-
bonok nagy-
választékban!

JÓL TESZI
MINDENKI, HA

Valódi müncheni.

SALVATOR-SÖRT

ISZIK.

Eredeti töltésben.

Kapható **Vincze József** fűszer- és csemegekereskedésében GYULAFEHÉRVÁRT.

Színházi bon-
bonok nagy-
választékban!

A törvényesen védett „SEMPRONIA“

ANTINICOTIN-

Szivarkahüvelyek

„Ideal“, „Reform“, „Kossuth“, „A délibáb tündérje“

a legjobbak a világon!!

Kivételes ajánlat. Aki 12 ezret ezen eszmény finomságu szivarkahüvelyekből K 30 értékben vásárol, az kap egy igen szép, értékes Sempronia-zseborát gratis. Mindegyik 100 db hüvelyt tartalmazó dobozban azónkívül egy gratis-szelvény van. 60 ilyen gratis-szelvény szintén 1 Sempronia-zseborát átvételére jogosít. — Mindenhol kaphatók, hol nem, tessék a „Sempronia“ gyárhoz Sopronban fordulni. Az átküldés utánvét mellett törtenik és pedig franco-franco.

2557/1912. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szt. József

országos vásár

folyó évi március hó 14-étől bezárólag március hó 18 áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március hó 14-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1912. évi február hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány.

Irodai ügyekben és gépirásban jártas, német és román nyelven beszélő III. éves **joghallgató ügyvédnél alkalmazást keres.** Cím: **Pallos Árpád Tövis.** Diódi út 22. sz.

Függő-, asztali és fali villany csillárok,

közönséges és Ozram-villanykörtek, szóval minden hozzávaló alkatrészek és választékban gyári áron kaphatók:

Jickeli F. Károlynál
Gyulafehérvár, Széchenyi-utca 13.

RÉGI GYAKORLATOM

arra tanított, hogy bórápolásonra csak **Steckenpferd liliomtejszappant** használjak **Bergman & Co. Tetschen a/E.** cégtől. Darabja 80 fillér. Mindenütt kapható.

Kerttulajdonosok és földbirtokosok figyelmébe!

Elismert előkelő és feltétlenül megbízható forrás

legfinomabb konyhakerti és virágmagvak, mezőgazdasági és erdei fa-magvak, virághagymák, gumók, rózsák és boggyógyümölcs csemeték beszerzésére

HASCHKA AGOSTON és TÁRSA

magnagykereskedő cég TEMESVÁROTT.

A cég 200 oldalra terjedő gyönyörűen illusztrált, mindenütt feltűnést keltő árjegyzékét kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

forduljon mind érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű faj-tiszta anyagra

NAGYENYED= re

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevelűek, kerítés-növények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok

(elsőrendű ár) európai és amerikai szima és gyökerez vesszők. Oktató díszár-jegyzék kívánatra ingyen

FISCHER és Társa
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR kevesebb a gond,
II-SZOR kevesebb a munka,
III-SZOR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rézkénport és Bordóiport** is.

Bármily harmatnál permetezhet vele! **Semmi üledéke nincs!** Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a **FORHIN-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.**

Szőlőoltványok,

szőlőveszők és **Gleditschia** (élő kerítésnek alkalmas) **csemeték** beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor fia szőlőtelepét **Bihardioszegen.**

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képesárjegyzékét nem kérte: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számtalan elismerő levél.

A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak

A tulajdonomat képező „BUTORGYÁR“ a nagyenyedi M. kir. fegyintézetben.

Ujjonnan berendezett butorgyár és raktár, valamint temetkezési intézet

BAUMANN ARNOLD UTÓDA LÁHNI KÁROLY

A törv. sz. palotával szemben **GYULAFEHÉRVÁR, Szt. István-tér 11 sz. alatt.**

Állandóan raktáron tart: **ebédlő-, háló-, szalon- és uriszoba** berendezéseket egyszerűtől kezdve a legmodernebb kivitelig, **szőnyegeket, függönyöket**, házilag készített mindenemű **testett butorokat**. — Elvállal **kárpitos munkákat** és **diszítések** a legelőnyösebb árak mellett.

Nagy képes árjegyzékkel kívánatra szolgálók.

Temetések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

Baumann Arnold utóda
Láhni Károly.

Legjutányosabb árak!

Szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány eladás.

Aki egészséges, olcsó és tartós szép szőlőt, valamint erőteljes nemes gyümölcsöt akar, teljes bizalommal forduljon

Vityé Miklós

Magyarország legelkiismeretesebben vezetett szőlőoltvány és gyümölcsfaoltvány telepéhez

Ös-Csanádon. Torontálmegye, ahol szokvány minőségű I. r. gyökerez fás és szima szőlőoltványok bor- és csemegefajokban, amerikai szima és gyökerez vesszők, a legolcsóbb árban kaphatók

Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok. Gyümölcsfaoltványokban a legnemesebb alma, körte, cseresznye, meggy, kajszinbarack, őszibarack, szilva, ringló és dió.

Nemes rózsá oltványokban szintén nagy választék. Sárga Orpington fajbaromfi tenyésztés.

Mindenben előjegyzés őszi és tavaszi szállításra elfogadtatnak

Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Elismerő levelek:

III. Becses uraságotat örömmel értesítem arról, hogy amit rendeltem gyümölcsfa oltványokat, mind gyönyörűen beváltak, az egész mennyiség közül még csak egy sem maradt el, tehát ilyen módon méltó köszönetem nyilvánítom uraságnak, stb.

Gyöngyös-Solymos, 1011. 14 IX.

Tisztelettel
Gyenes János.

Csak a **minőség**

réven lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

Palma kaucsuk
ágybetét
minősége

Utazók és helyi képviselők,

kik magánvendöket látogatnak a **legmagasabb jutalékok** mellett kerestetnek a leghiresebb és szabadalmazott ablakfüggönyök eladására.

Fényes mellékkereset. Minták díjtalan.

Egyesült redőny és jalousiengyár
Königsberg a. d. Eger. Böhmen.

Legnagyobb különlegességű gyár e szakmában. Csak jóra való és tiszteséges képviselők ajánlatait vesszük igénybe. Levelezés: magyar, német, olasz, horvát, szerb és cseh nyelven.

A legkiválóbb fajta nemesített

GYÜMÖLCSFÁK

kaphatók

HOFFMANN IGNÁC
SZEGED, újszegedi faiskolájában.

Telefonszám 175. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy pohárszekrény (Credenz)

pulitirozott, teljesen jó karban és egy szobagözfürdő jutányos áron, elköltözés miatt, azonnal eladó Gyulafehérvárt, Sándor-utca 5. szám alatti házban.

„OLLA” GUMMI.
A tudomány mai állása szerint bebizonyíthatólag legjobb létező gumi óvszer

Legkedveltebb minőség az 1903. tucatja. Ár: 6 kor. Legkedveltebb minőség az 1904. tucatja. Ár: 8 kor. OLLA-Depot áruháza OLLA-Plakátok erszékében

„OLLA”
legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható, hol Olla plakátok a kirakatokban láthatók. Két évi jótál.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis „OLLA”-t adjon. — Ára tucatanként 4, 6, 8 korona. — Árjegyzéket eredeti propaganda és 1 darab mintát, reklámot ingyen küld az

„OLLA” gummiközpont
Wien, II./120. Praterstrasse 57.

Eredeti mintagyűjtemények 12 darab 5 korona. Kapható Gyulafehérváron: Vlád Virgil, Kinnich Tivadar és Bodnár Antal gyógyszerárakban.

Szőlőoltványok

a legkiválóbb bor- és csemege fajokban
amerikai-alanyvesszők
Riparia portális, Monticola és Hybrid fajokban

Kazai sima és gyökeres vesszők

a legjobb minőségben szállít a saját nagykiterjedésű, mintaszerűen kezelt telepek- és szőlőgazdaságából

AMBROSI MIHÁLY

Erdélyi első szőlőoltványtelep tulajdonosa Medgyesen.

Tessék árjegyzéket kérni.

MILLIÓK

használgak

Köhögés

rekedtség, nátha, elnyálkásodás, görcs és számarköhögésnél a

KAISER-féle mellkaramellát

„3 fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány, orvosok és magánfelektől tanuskodnak a biztos sikerről. — Kitűnő jó és kellemes ízű cukorkák. — Csomagok 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kaphatók: Kinnich Tivadar és Vlád Virgil gyógyszerárakban Gyulafehérvárt.

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Eggermellpasztillái

Az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

NÁDOR gyógyszerár Budapest
VI., Váci-körút 17. szám

ÉLJEN:

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható Gyulafehérvárt: Vértés Miklós, Kinnich Tivadar, Vlád Virgil gyógyszerárakban. Nagyenyeden: U. Kovács József, Novák István, Oberth J. örökösei gyógyszerárakban.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

ÉS HITELSZÖVETKEZET

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, hogy VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarok), valamint IV., Ferenciek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére. Raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll, teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el. . . .

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.